

דברי פתיחה המאשימה – תיקי האלפים

הדין מורה כך :

כולם שווים בפני החוק, וכל בני האדם שווים בפני המשפט ובפני השופט. גדול כקטן. עשיר כעני. מכובד כפשוט. (ע"פ 3372/11 קצב נ' מ"י).

ועוד נקבע בחוק יסוד : השפיטה : **אין מרות על בית המשפט זולת מרותו של הדין.**

דברים אלה מושרשים במדינת ישראל, והם חלק מן המורשת המשפטית-דמוקרטית של המדינה. לצערנו הרב, זו אינה הפעם הראשונה שבה מועמד בישראל לדין ראש וראשון לשרים.

התיק שנמצא היום בפני בית המשפט הנכבד הוא תיק משמעותי וחמור בתחום השחיתות השלטונית. נאשם 1 הוא ראש ממשלת ישראל אשר על פי כתב האישום עשה שימוש פסול בכוח השלטוני הרב שהופקד בידיו, בין היתר, על מנת לדרוש ולהפיק טובות הנאה פסולות מבעלים של כלי תקשורת מרכזיים בישראל, לשם קידום ענייניו האישיים לרבות עת לנגד עיניו עמד רצונו לשוב ולהיבחר. נאשמים 2-4 הם אנשי עסקים מרכזיים ומשמעותיים במשק הישראלי ששלטו בכלי תקשורת. כתב האישום שהוגש לבית המשפט הנכבד כולל שלושה אישומים ממוקדים ומתוחמים.

כתב האישום מבוסס על מארג ראיות רחב הכולל ראיות ישירות ונסיבתיות. חומר הראיות מבוסס גם על סוג ייחודי של ראיות - הקלטות של שיחות וכן מסרונים והודעות ווטסאפ מזמן אמת, כל אלה יוכיחו בצורה מלאה וברורה את האמור בכתב האישום.

ראיות התביעה יוצגו באולם זה לבית המשפט הנכבד, ובאי כוח הנאשמים יעשו מלאכתם בהגנה על לקוחותיהם.

לא ניתן להתעלם מכך שכבר משלב החקירה, עבור דרך השימוע, ועד לדיונים בבקשות המקדמיות, ההליך הפלילי הקונקרטי הזה מהדהד גם בזירה הציבורית וגם בזירה התקשורתית. אולם כבר עתה ייאמר המובן מאליו, כתב האישום מונה עובדות ברורות, ומייחס לנאשמים המנויים בו, ורק להם, ביצוע עבירות פליליות.

עם פתיחת פרשת התביעה בתיק, ולפני שנקדים מילות פתיחה הנוגעות לאישומים גופם, לא למותר להזכיר מושכלות יסוד : המקום היחיד שבו יש להוכיח את עובדות כתב האישום הוא במסגרת ההליך המשפטי הזה ובפני בית המשפט הנכבד.

הכללים היחידים שיחולו על בירור אשמתם של הנאשמים בהליך, הם הכללים הרגילים הקבועים בדין בדבר דיות הראיות.

שלושה דברים ייחודיים לתיק זה:

הראשון - החוט המקשר בין האישומים:

האישומים, ובעיקר שני האישומים הראשונים, אך לא רק, עוסקים באותם העולמות: כוח שלטוני שיש לראש הממשלה, אנשי עסקים מרכזיים המחזיקים בגופי תקשורת, מערכות בחירות, רצונו של נאשם 1 להשיג סיקור תקשורתי מוטה לטובתו. האישומים עוסקים בנקודת המפגש, בהצטלבות, בין רצונם של אנשי העסקים ליהנות מן הכוח השלטוני העצום שבידי ראש הממשלה, עם רצונו של ראש הממשלה לייצר לעצמו דלת פתוחה להשפעה על גופי התקשורת המרכזיים של מדינת ישראל.

שני האישומים הראשונים הם בעלי מאפיינים דומים, הן במיהותו של עובד הציבור, הן בסוג המתת, והן בתקופות בהן בוצעו לכאורה העבירות.

נאשם 1 השתמש בכוח השלטוני שלו – כראש הממשלה, כמחוקק וכרגולטור – כדי לגרום או לנסות לגרום לכלי תקשורת לסקר ולדווח בצורה שונה מכפי שהיה עושה, והכל במטרה לקדם את עניינו האישי.

כמיהתו של נאשם 1 לזכות בבחירות של ראשית שנת 2015, והחשיבות שהוא נתן לסיקור התקשורתי על תוצאות הבחירות, הביאה אותו לפנות לאנשי עסקים מרכזיים, בעלים של כלי תקשורת, ולא לעיתונאים או לעורכים, במטרה להשיג סיקור מוטה לטובתו, ובכך להשיג את התוצאות הרצויות לו.

השני - מפגש האינטרסים הייחודי:

כתב האישום עוסק באנשי עסקים שהחזיקו בגופי תקשורת, נאשמים 2-4, אשר ביקשו מנאשם 1 בקשות שרק נאשם 1 יכול היה להיענות להן. אין עובד ציבור או נבחר ציבור בלתו של נאשם 1, שהיה בכוחו השלטוני לספק לאנשי עסקים אלה את מה שהיה דרוש להם. נאשם 4 ביקש חוק שבכוחו של ראש הממשלה היה לקדם עבורו. נאשמים 2-3 ביקשו רגולציה ואישורים שרק נאשם 1, בסמכויות הייחודיות שלו, יכול היה להעניק להם.

נאשם 1 ביקש מנאשמים 2-4 דברים שרק הם יכלו לספק לו. בשני האישומים הראשונים, הוא לא ביקש כסף, או טובות הנאה חומריות אחרות, כפי שאנו מכירים מתיקי שחיתות אחרים, וכפי שעולה בענייננו באישום השלישי. אבל הייתה זו עבורו מתת משמעותית ביותר, שנאשם 1 ייחס לה חשיבות קריטית. נאשם 1 ביקש כי נאשמים 2-4 יפעילו את שליטתם העסקית בגופי התקשורת שבבעלותם ויאפשרו לו לממש את רצונותיו ומאווייו בתחום הסיקור התקשורתי. **נאשם 1 סחר בכוחו השלטוני מול אנשי עסקים המחזיקים בגופי תקשורת.** כל זאת על מנת שבכל עת שיהיה בכך צורך, גופי התקשורת החזקים יעמדו לרשותו, והוא יוכל לזכות בבחירות ולהשפיע על מעמדו הציבורי.

כאן המקום להעיר כי אמנם, עניינו של האישום השלישי הוא בטובות הנאה חומריות, אך גם איש העסקים מתיק 1000, מילצין, החזיק בגופי תקשורת, והדבר בא לידי ביטוי באישום השלישי ביחס לאירוע מיזוג קשת-רשת.

השלישי - חשיפת הסמוי מן העין:

באישום השני, המכונה תיק 2000, יש הצצה נדירה אל מה שקורה בחדרי חדרים.

האירועים באישום הזה ממחישים את הלך הרוח והמחשבה של נאשם 1, ומבהירים עד כמה היה עמוק הצורך או הרצון שלו להשיג שליטה בגופי התקשורת. חרף הצצה נדיר זה, ממחיש מה ביקש נאשם 1 מנאשם 4, איש העסקים המחזיק גוף תקשורת, ועד כמה רחוק היה מוכן ללכת בשבילו. כפי שנראה, דרך מחשבה זו של נאשם 1 תלווה אותנו גם באישומים האחרים. הראיות המתעדות את השיח בין הנאשמים בזמן אמת מלמדות גם מה מוכן היה איש העסקים להציע לנאשם 1, על מנת לקדם את האינטרסים העסקיים כבדי המשקל שלו.

קלטות השיחות המהוות את התשתית הראייתית לאישום השני, הן ראיות יוצאות דופן בתיקים מסוג זה. הן בעלות משמעות גם לאישום הראשון משום שמדובר בתיעוד ישיר, מזמן אמת, של נאשם 1 המקבל הצעת שוחד מפורשת וממשיך ונושא ונותן על קידום האינטרסים ההדדיים שלו ושל נאשם 4. והכל, באותו מועד ממש בו מתרחשים גם חלק מאירועי האישום הראשון.

יש גם לראות את האישומים הראשון והשני על רקע ציר הזמן. מה שעומד לנגד עיניו של נאשם 1 באותם ימים בהם הוא מקיים את הקשרים המושחתים, הן הבחירות שבפתח, והמשמעות הרבה שיש לגופי התקשורת בתקופת בחירות. שני האישומים הללו משלימים זה את זה ומחזקים זה את זה.

בנוסף, יש בתיק זה שלושה עדי מדינה שהם מהכוורת הקרובה ביותר לנאשם 1: הראשון הוא מי ששימש ראש הלשכה; השני הוא מי ששימש כיועץ התקשורת; והשלישי הוא מי שהיה איש אמונו ומונה לכהן כמנכ"ל משרד התקשורת. לא נתייחס עתה לתוכן עדותם, משום ששלושתם יופיעו בפניכם ויעידו, אך נאמר כבר עתה כי מעבר לעובדות שאלה יעידו עליהם, יש בידם לספק תמונה, המבוססת על היכרות אישית עמוקה של התנהלות נאשם 1 ביחס לעולמות שניצבים בבסיס כתב האישום – תקשורת, אנשי עסקים ובחירות; ועל כל אלה – גם טובות הנאה אישיות מתמשכות במהלך הזמן.

על מה התיק?

1. מקריאת כתב האישום אל מול המענים לאישום של ארבעת הנאשמים, ניתן להיווכח כי בין הצדדים קיימים פערים עובדתיים. פערים אלה ילובנו ויוכרעו במהלך המשפט. אך נדמה כי זו העת להעמיד דברים על דיוקם - על מה נסוב כתב האישום, מה תוכיח המאשימה.

2. התזה שבבסיס התיק, ובעיקר באישומים הראשון והשני, היא שנאשם 1 השתמש במעמדו ובתפקידו הציבורי כראש ממשלה, כשר התקשורת, כרגולטור וכמחוקק כדי להשפיע על אנשי עסקים מרכזיים במשק (נאשמים 2 ו-4) המחזיקים בגופי תקשורת לפעול למענו. במסגרת פרשת התביעה יוצגו לבית המשפט דרישות שהעמיד נאשם 1 לכלי התקשורת לשנות את אופן סיקורו של נאשם 1 לפי רצונותיו של נאשם 1, לרבות פרסום כתבות מיטיבות או הסרת פרסומים שלא נשאו חן בעיניו ובעיני בני משפחתו. עוד יוצגו דרישות לקבלת טובות הנאה של סיגרים ושמפניות בכמויות משמעותיות.

3. נאשם 1 ע"פ כתב האישום ביקש להשתמש בכוחו השלטוני על מנת לקדם את מאווייו האישיים. הוא ידע מה האינטרסים של נאשמים 2 ו-3, ידע גם מהם האינטרסים של נאשם 4 – **וידע היטב מה הוא יכול לתת להם ומה הם יכולים לתת לו. וכמה זה חשוב גם לו וגם להם.**
4. מערכות היחסים בין נאשם 1 לבין נאשמים 2-4 היו, אפוא, מערכות יחסים של אינטרסים הדדיים, בין איש הציבור הנושא בתפקידים הבכירים ביותר במערכת השלטונית, ברשות המבצעת והמחוקקת, לבין בעלים של כלי התקשורת איתם הוא יכול להיטיב כלכלית, ככל שהם יענו לדרישותיו. מדובר באנשי עסקים שמה שעמד לנגד עיניהם הוא השאת רווחיהם ושמירת העסק שלהם.
5. במערכת היחסים הזאת, הגישה לתכנים של כלי התקשורת הופכת להיות "מטבע עובר לסוחר" - משהו שאפשר לסחור בו - משהו שאפשר לדרוש, ומשהו שאפשר לתת. מרגע שמבינים שהגישה הזאת לאמצעי התקשורת, והיכולת להשפיע על התוכן שבו, היא **סחורה** – סחורה יקרת ערך - בעיני הנאשמים, מבינים גם שהשאלות פה הן בכלל לא שאלות מתחום התקשורת אלא **שאלות מתחום טוהר המידות.**
6. מצד נאשם 1 זוהי טובת הנאה שהוא רוצה לקבל והיא שוות ערך רב עבורו - ערך שלא יסולא בפז קל וחומר בכסף, במובן המילולי ביותר של הביטוי - ערך אישי, פוליטי וציבורי. נאשם 1 ידע שנאשמים 2-4 יהיו מוכנים לתת לו אותה, וחלקם נתנו לו אותה, אחר הבטיח לו אותה והכל בשל תפקידו הציבורי, בשל כוחו השלטוני הרב ובגלל שהם היו זקוקים לו ולכוחו השלטוני, החקיקתי והרגולטורי.
7. מצד נאשמים 2-3 ו-4 זו סחורה שהם יכולים להציע ולתת, כדי לקבל עבורה תמורה עסקית. זאת סחורה שלא שונה מכל סחורה אחרת - כסף, הטבות חומריות, מינויים. זאת **סחורה שיש בה כדי להטות את שיקול הדעת של עובד הציבור.** ולכן - זוהי מתת מושחתת.
8. המודעות של נאשם 1 שהמתת הזאת ניתנת לו בקשר או בזיקה לתפקידו הציבורי היא שמגבשת את אחריותו הפלילית בעבירת לקיחת השוחד ובעבירה של מרמה והפרת אמונים. המודעות של נאשמים 2-4 שהמתת ניתנת בעבור הפעלת כוחו השלטוני של נאשם 1 היא שמגבשת את האחריות הפלילית שלהם בעבירת מתן השוחד או הצעת השוחד ומשליכה על המודעות של לוקח השוחד.
9. התזה בבסיס כתב האישום **אינה** עוסקת, כפי שמבקשים הנאשמים לטעון, בשאלות עקרוניות לגבי העצמאות והאובייקטיביות של העיתונות, או לגבי זכותו של בעל שליטה בכלי תקשורת להכתיב את קו הסיקור בו. היא גם **לא** עוסקת בשאלות של שיפוט אובייקטיבי לגבי היותו של סיקור בכלי תקשורת מסוים סיקור "חיובי" או סיקור "שלילי" כלפי נאשם 1. היא גם **לא** עוסקת במערכות היחסים שבין עיתונאי לפוליטיקאי. היא עוסקת בשאלה אם אכן, כפי שטוען כתב האישום, ההיענות לדרישות נאשם 1 בקשר לאופן סיקורו או הנכונות להיענות להן, נכרכו בהיותו עובד ציבור, ובשל יכולתו להשפיע בכוחותיו השלטוניים על עסקיהם של הנאשמים האחרים. הזירה העיתונאית **אינה אלא ההקשר** שבו ניתן המתת, **ולא המהות** של הדיון שבפני בית המשפט

הנכבד.

10. כאמור, ענייננו אינו בשאלה האם מדובר בתקשורת אובייקטיבית אם לאו כאמור, אלא בשאלה של גישה, שליטה והשפעה על תכנים. כך לדוגמא, במהלך תקופת הבחירות שתחילתה בסוף שנת 2014 בזמן שנאשם 1 חשש מאד שהוא עלול להפסיד בבחירות. כך לדוגמא, במהלך תקופת הבחירות שתחילתה בסוף שנת 2014, בזמן שנאשם 1 חשש מאד שהוא עלול להפסיד את הבחירות הקרבות (הדברים עולים בבירור מפיו בהקלטות של שיחותיו עם נאשם 4 ומראיות נוספות שיוצגו בפני בית המשפט) ולכן פעל בד בבד מול שני הבעלים של אתרי החדשות בעלי החשיפה הגדולה בישראל באותה תקופה: קבוצת ידיעות אחרונות – YNET, ו-וואלה על מנת לגייס אותם לטובתו בתקופה קריטית בחייו. כך דרש מנאשמים 2 ו-3 התערבות בסיקור שלו ושל בני משפחתו בוואלה. וכך ביקש מנאשם 4 "שיזיז את הספינה" והיה מוכן אף להסתפק בפחות מכך - שעיתון ידיעות אחרונות ואתר YNET, שנתפס בעיניו כאתר עוין מאד, לכל הפחות, "יוריד את הלהבות" בתקופה זו.

האישום הראשון – תיק 4000

11. נקדים ונאמר כי אישום זה נולד בחקירה שנפתחה ברשות ניירות ערך בנוגע למספר פרשות הקשורות להתנהלות נאשם 2 וגורמים נוספים בחברת בזק. בין היתר, נחקרו במסגרת זאת חשדות לביצוע עבירות של מרמה והפרת אמונים על ידי מנכ"ל משרד התקשורת דאז, שלמה פילבר. על פי החשד, פילבר נהג באופן שהיטיב עם קבוצת בזק, תוך התנהלות המגיעה כדי הפרת אמונים של עובד ציבור. עם התקדמות החקירה, עלו ממצאים שהצביעו על אפשרות כי המניע לפעולותיו היה קשור למערכת היחסים בין נאשם 1 לנאשם 2, בקשר לאופן הסיקור של נאשם 1 באתר וואלה. לפיכך, הורחבה החקירה לבחינת שאלת המניע של פילבר. הרחבת החקירה הולידה ממצאים נוספים, וביניהם גרסתו של העד אילן ישועה, שיישמע מאוחר יותר היום, וחומרים שמסר עד זה, שביססו קיומו של חשד סביר לביצוע עבירות שוחד על ידי הנאשמים. בהתאם, נפתחה החקירה בפרשה הקרויה פרשת 4000, וממצאיה הם העומדים בבסיס האישום הראשון.

12. על פי האישום הראשון: התקיימה מערכת יחסים של תן וקח בין נאשם 1 לנאשמים 2 ו-3. נאשם 2 הוא איש עסקים. שהיה בעל השליטה בחברת בזק, חברת התקשורת הגדולה בישראל, והחזיק גם באתר החדשות וואלה. חומר הראיות מלמד, בצורה ברורה, כיצד נאשמים 2-3 ראו באתר וואלה אמצעי להענקת טובות הנאה מושחתות לנאשם 1, ולקבל באמצעותם מידי נאשם 1 הטבות שלטוניות.

13. נאשם 1 ובני משפחתו, **בידיעתו**, דרשו מנאשמים 2 ו-3 דרישות שקשורות לסיקור שלו, של משפחתו ושל אחרים בוואלה וכן ניתנה להם גישה וזכות וטו למינויים של עיתונאים ועורכים בוואלה. בתמורה להיענות לדרישות האלה נאשם 1 פעל להיטיב עם העסקים שבבעלות נאשמים 2 ו-3, וזאת באמצעות סמכויותיו השלטוניות כראש הממשלה וכשר התקשורת.

14. שני הדברים - הדרישות והתמורות - נכרכו זה בזה. ובזה מצויה ליבת הפסול בהתנהגותם של הנאשמים. כריכה זאת היא שהופכת את ההיענות לדרישות הסיקור של נאשם 1 למתת פסולה, והמודעות של נאשם 1 לכך, הופכת את התנהגותו בהעברת הדרישות וההיענות להן ללקיחת שוחד.

15. בוואלה – נאשם 1 וכן בני משפחתו בידיעתו, פונים בדרישות בלתי פוסקות אל נאשמים 2 ו-3 בבקשות להתערבות באופן הסיקור. נאשמים 2 ו-3, כפי שעולה מחומר הראיות שיוצג בפני בית המשפט נענו לדרישותיו ועשו כל מאמץ כדי לממש אותן, זאת תוך הפעלת מכבש לחצים של ממש על מנכ"ל האתר, ובאמצעותו על המערכת העיתונאית בוואלה. הראיות אף מלמדות שבמקרים רבים פעלו נאשמים 2-3 ליידע את נאשם 1 בכך שדרישותיו נענו, וכי גם מבחינת נאשם 1 וסביבתו ברור היה שוואלה הפך לכלי תקשורת "נוח", הנענה לדרישותיהם.
- בכתב האיטום הצגנו אך חלק מהדרישות הקונקרטיות. העדויות שיישמעו בפני בית המשפט יבהירו כי מדובר היה בהתנהלות שוטפת, רציפה ויומיומית.
16. בראיות שיוצגו ניתן לראות בבירור - תוך שימת לב ללוח הזמנים, שבהם מתרחשות הפעולות - שהיענותם של נאשמים 2-3 לדרישות נאשם 1 הייתה מוכוונת מטרה. הנאשמים שקלו שיקול קר, והעדיפו את התועלת העסקית שנצמחה להם מהיענות לדרישות הסיקור של נאשם 1 על פני האינטרסים העיתונאיים והמקצועיים של אתר החדשות שבשליטתם. לעיתים אף ניכר כי ההיענות לדרישות ניתנה לנאשם 1 בקשר לפעולות קונקרטיות שהוא נדרש לבצע על מנת לאפשר מהלכים עסקיים שונים בעסקיו של נאשם 2. הדוגמא המובהקת היא מתן היתר ע"י נאשם 1 לצורך העברת אמצעי השליטה בחברת יס, שאיפשר את עסקת מכירת מניות החברה מחברת יורוקום הפרטית בשליטת נאשם 2, לחברת בזק הציבורית שהייתה אף היא בשליטתו, אך מרבית מניותיה הוחזקו על ידי הציבור הרחב, היתר שהיה בעל חשיבות כלכלית רבה לנאשמים 2 ו-3.
17. בראיות מזמן אמת שיוצגו בפני בית המשפט הנכבד, הנאשמים 2 ו-3 קשרו מפורשות בין ההיענות לדרישות של נאשם 1 ואופן הסיקור שלו בוואלה לבין ההחלטות הרגולטוריות שרצו לקבל מנאשם 1 במסגרת תפקידיו הציבוריים. כאן חשוב לשים לב כי מדובר באותן ראיות שלא היו מגיעות לידי רשויות האכיפה לולא ישועה שמר את הטלפון הנייד שלו, ובכך סירב למלא אחר ההנחיה של נאשמים 2 ו-3 אשר דרשו ממנו להשמידו כפי שהם עשו עם הטלפונים הניידים שלהם, ואף ביקשו לתאם אתו את הגרסה שימסור בחקירה.
18. הטענה לקיומה של מערכת יחסים נורמטיבית ולגיטימית בין הנאשמים אינה עולה בקנה אחד עם העובדה שהנאשמים 2 ו-3 דאגו להשמיד ראיות המעידות עליה. היא גם אינה עולה בקנה אחד עם העובדה שנאשם 1 הסתיר את מערכת היחסים הזאת באופן עקבי מפני שורה של גורמים רשמיים להם מסר מידע כוזב.
19. ייתכן שתעלה טענה שבפועל לא כל הדרישות נענו, ומהתבוננות על אתר וואלה ניתן למצוא הרבה כתבות שליליות וביקורתיות. כאן המקום להזכיר - הסביבה שבה ניתנה המתת לא הייתה סביבה סטרילית, ולא כל עובדי מערכת החדשות היו שותפים למערכת היחסים המתוארת בכתב האיטום. ולמרות זאת, הראיות והעדויות שיוצגו בפני בית המשפט הנכבד יצביעו על כך כי למערכת היחסים השוחדית ולהתערבותם של נאשמים 2 ו-3 בתכני האתר הייתה השפעה רציפה ומתמשכת על אופן סיקורו של נאשם 1 באתר וואלה.

20. כידוע, לפי החוק, התמורות, מצד לוקחי השוחד, אינן רכיב מרכיבי העבירה שעל התביעה להוכיח כדי לבסס את עבירת השוחד. יחד עם זאת, כפי שניווכח באמצעות שורה ארוכה של ראיות, יש בתמורות אלו שניתנו ע"י לוקח השוחד, עובד הציבור לנותני השוחד, כדי לחזק ולבסס את רכיבי עבירת השוחד.
21. ראיות המתייחסות לתמורות שניתנו ע"י נאשם 1 יוצגו בפני בית המשפט לארבע תכליות מצטברות: **האחת** - כמבססות את המתת וזרקה לו, **השנייה** - לביסוס רכיב הקשר הסיבתי שבין המתת לתפקידו הציבורי של נאשם 1, **השלישית** - לביסוס מערכת היחסים שבין נותני השוחד לבין לוקחי השוחד, **והרביעית** - הצגת מכלול הנסיבות של האירוע העבריני תוך הצגת הנזק לציבור והפגיעה בערך המוגן.
22. ואכן, על פי כתב האישום, התמורה שניתנה על ידי נאשם 1 באה לידי ביטוי בשורה של החלטות שהיו מצויות בתחומי סמכותו כראש ממשלה ושר תקשורת והיו בעלות משמעות דרמטית לעסקיו של נאשם 2. פעולותיו השלטוניות של נאשם 1 אפשרו לנאשם 2 להשלים עסקאות שהניבו לחברות בשליטתו **מאות רבות של מיליוני שקלים**, ושעל פי הראיות שנביא שימשו אותו להחזר חובות עתק לבנקים.
23. טענת הגנה צפויה בהקשר זה היא, שפעולותיו השלטוניות של נאשם 1 לא חרגו מן השורה. גם אם בסופו של יום ניתן יהיה להצדיק החלטה רגולטורית כזו או אחרת שאישר נאשם 1 - וכידוע, ככל שענייננו בפעולות של בעל תפקיד רם יותר כך קטנה היכולת המעשית לבקר החלטה שלו - אין בכך כדי לגרוע מן הפסול הנובע מכך שהחלטה זאת התקבלה בדרך מושחתת והושפעה מן המתת שקיבל עובד הציבור. כנטען לעיל, לצורך גיבושה של עבירת השוחד אין כלל צורך במתן תמורה - קל וחומר שאין צורך שמתן התמורה ייעשה תוך סטייה מן השורה. בהקשר זה נזכיר את שקובע החוק בסעיף 293 לחוק העונשין הדין בדרכי שוחד - אין משמעות לטענה כי עובדי הציבור ונבחריו פעלו במסגרת תפקידם. האפשרות שחלק מהפעולות להן מצפה נותן השוחד תואמות את האינטרסים של הגוף הציבורי שבו מכהן עובד הציבור, אינה שוללת את אחריותם הפלילית של לוקח השוחד ונותן השוחד, כל עוד ניתנה המתת מתוך ציפייה שניתנה תקדם את האינטרסים של נותן השוחד.
24. נאשם 1 אף הסתיר את יחסיו עם נאשם 2 מפני גורמים רשמיים שונים על אף שניגוד העניינים הנובע מהם היה ידוע לו. יתר על כן נאשם 1 אף מסר לגורמים אלה, האמונים על הסדרת ניגודי העניינים שלו כעובד ציבור בכיר, מידע חלקי ומטעה על אודות טיב יחסיו עם נאשם 2. על כך מיוחסת לנאשם 1 עבירת מרמה והפרת אמונים הפוגעת פגיעה מהותית באמון הציבור בעובדי הציבור.
25. בצד עבירות השוחד שהן ליבת האישום הראשון, מייחס האישום לנאשמים 2-3 גם עבירות שיבוש חמורות שנועדו להסתיר את עקבותיהן של העבירות שביצעו ולהקשות על רשויות האכיפה; עבירות הלבנת הון ועבירה על חוק ניירות ערך שבוצעה בחברה הציבורית "בזק", המיוחסות לנאשם 2 בלבד. עבירות נלוות אלה מדגימות את הנזק הרב שגרמה התנהלותם של הנאשמים

לאינטרסים המוגנים, פגיעה שהתרחבה גם מעבר לפגיעה העמוקה באמון הציבור, ובתקינות ההליכים השלטוניים שנגרמה מעבירות השוחד המיוחסות.

26. הוכחת האישום בפני בית המשפט הנכבד תיעשה באמצעות מארג של ראיות. מארג זה כולל את גרסאותיהם של הגורמים שהיו מעורבים בצד המתת מתוך מנגנון אתר וואלה, המגובות בתכתובות מזמן אמת, שמהן עולים במובהק מאפייניה של ההיענות כמתת מושחתת;

גרסאות של גורמים המקורבים לנאשם 1, המגובות אף הן בראיות המתעדות את הדברים בזמן אמת, ומלמדות מחד גיסא על הנחייתו של נאשם 1 לאנשיו להיטיב עם נאשם 2 ועסקיו, ומאידך גיסא על כך שאתר וואלה נתפס בעיני נאשם 1 וסביבתו כאתר הנעתר לדרישותיהם;

וראיות בנוגע לתמורות השלטוניות המשמעותיות שניתנו על ידי נאשם 1, ואשר היו המניע לכונותם של נאשמים 2-3 להיענות לדרישותיו של נאשם 1 בנוגע לסיקורו.

כל אלה מבססים הן את מתן השוחד מצדם של נאשמים 2-3, והן את מודעותו של נאשם 1 לכך שהמתת ניתנת לו על ידם בקשר לתפקידיו הציבוריים, ובכך את ביצוע עבירת לקיחת השוחד על ידו.

27. יצוין כי ככל שנאשמים 2 או 3, יחליטו שלא לעלות על דוכן העדים ולמסור גרסתם בפני בית המשפט הנכבד אנחנו נשקול פניה לבית המשפט בבקשה להפריד את משפטם כך שעדויותיהם ישמעו כעדי תביעה במשפט כנגד נאשם 1.

האישום השני

28. האישום השני הוא מצומצם יותר בהיקפו. נאשם 4 מואשם בכך שהציע שוחד לנאשם 1, ואילו נאשם 1 מואשם כי ביצע מעשה של מרמה והפרת אמונים בעקבות הצעת שוחד זו. שני הנאשמים נשמעים בקולם. נאשם 4 הציע להטות את הסיקור של נאשם 1 ובני משפחתו ונאשם 1 דן עמו בפרוטרוט בפרטי החוק להגבלת תפוצתו של העיתון מתחרה.
29. בכל הנוגע לנאשם 4 מדובר במקרה של הצעת שוחד מובהקת. נאשם 4 הציע לנאשם 1 טובת הנאה משמעותית עד מאד, שינוי אופן סיקורו בעיתון "ידיעות אחרונות" ואתר האינטרנט ynet.
30. נאשם 4 היה זקוק לכוחו השלטוני של נאשם 1 לצורך העברת חוק שיטיב עמו כלכלית. נאשם 4 האמין שרק לנאשם 1 יש את היכולת השלטונית לקדם את החוק שהוא היה זקוק לו כדי להתעשר. נאשם 1 היה זקוק להשפעה בגוף התקשורת שבבעלות נאשם 4. הוא האמין שגוף התקשורת שבבעלות נאשם 4 הוא קריטי להצלחתו. השיחות המוקלטות מתארות בצורה מאוד ברורה ומפורטת את מפגש האינטרסים הזה.
31. נאשם 4 התנה טובת הנאה זו בפעולה של נאשם 1 במסגרת תפקידו הציבורי – העברת חוק שהינו בעל משמעות כלכלית עבורו. בדומה לדברים שצוינו בנוגע לאישום הראשון, הרי גם לעניין הצעתו של נאשם 4 המפורטת באישום השני, חשוב להדגיש כי הצעת טובת הנאה שכזו בדרך של שינוי משמעותי באופן סיקורו התקשורתי של מי שמבקש להיבחר למשרה ציבורית היא לא הצעת שוחד דחוקה, גבולית או כזו שנתונה לפרשנות. נהפוך הוא, הצעת שוחד שכזו היא הצעה שבליבת תכליות האיסור על הצעת שוחד; בין היתר בשל העובדה שיש בה פוטנציאל הטיית שיקול דעת מוגבר נוכח הפיתוי הרב הטמון בה. הרי מטרת העל של מי המבקש להיבחר בבחירות היא בראש ובראשונה ניצחון בבחירות. לכן, מתן הבטחה שמשמעותה השפעה על הסיכוי להיבחר היא הבטחה שעשויה לסמא את עיני עובד הציבור ולהעמידו בפני מכשול שהוא לא יוכל לו.
32. ואכן, כפי שנראה במשפט, עבור נאשם 1 טובת ההנאה שהציע לו נאשם 4 היא טובת ההנאה האולטימטיבית עבורו.
33. מעשיו ופעולותיו של נאשם 1 אל מול הצעת השוחד שהונחה בפניו עולים לכדי הפרת אמונים בוטה, המצויה ברף הגבוה של העבירה הזו. הדין בישראל הכיר שוב ושוב בכך שאין רשימה סגורה של התנהגויות של עובד ציבור העשויות להקים עבירת מרמה והפרת אמונים. הפעלת הכוח השלטוני על מנת להפיק טובת הנאה אישית היא מהמעשים הפוגעים באופן מובהק בערכים המוגנים, ומשכך הם מגבשים את העבירה של מרמה והפרת האמונים.
34. החומרה היתרה בהפרת האמונים של נאשם 1 - נוגעת הן למעשים ולפעולות שבהם הוא נקט והן לאופן העשייה ולתכליתה. לעניין המעשים, נאשם 1 לא רק שלא סירב להצעת השוחד של נאשם 4, אלא קיים לגביה שיח מפורט ואקטיבי, תוך פירוט וליבון של רכיבי המתת והתמורה והאופן בו ניתן יהיה לקיימם. הנאשם 1 פעל באופן דומה בפגישה נוספת, ואף נקט בפעולות מחוץ למרחב השיח עם נאשם 4 לעניין האפשרות המעשית לקיום התמורה, וזאת הגם שלא ניתן לומר כי התכוון לקיימה בפועל.
35. מדובר בהתנהלות שללא ספק סוטה מחובותיו של עובד הציבור ופוגעת פגיעה ממשית בערכים

המוגנים על ידי העבירה. משא ומתן על שוחד, וודאי בעניינים כה מהותיים שעומדים בבסיס המשטר הדמוקרטי – **תקשורת חופשית** מחד ו**חקיקה** (הנוגעת, בין היתר, לקיומה של תקשורת חופשית) מאידך, ודאי על ידי עובד ציבור כה בכיר ורב השפעה, הינו פעולה שנמצאת מחוץ למנעד הפעולות המותרות לעובד ציבור, וזאת ללא קשר לכוונת מימוש התמורה מצדו. משא ומתן על שוחד אף שולח מסר לציבור שמתן שוחד היא דרך פעולה אפשרית אל מול מי שמונו או נבחרו לעבוד עבורו.

36. לכך מתווספים אופן פעולתו של נאשם 1 ותכלית הפעולות. כפי שנראה במשפט, הנאשם 1 קיים את השיח על הצעת השוחד שהוצעה לו מתוך רצון לקדם אינטרס אישי מובהק שלו - והוא הטיית הסיקור התקשורתי בעניינו כך שהביקורת עליו בגוף תקשורת שנתפס על ידו כעוין אותו אישית, תופחת עד תקופת הבחירות הקרבות. נאשם 1 ניצל הצעת שוחד של נאשם 4 לצורך "הורדת להבות" בכלי התקשורת הנשלטים על ידי נאשם 4 עד יום הבחירות. נאשם 1 עשה זאת, בדרך של יצירת רושם כי ככל שנאשם 4 ייענה לבקשתו, הוא יעשה שימוש בכוחו השלטוני, כמחוקק, על מנת לחוקק חוק שייטיב עם **עסקיו** של נאשם 4. בהקלטות שיוצגו בפני בית המשפט נוכל לשמוע מה היה מוכן נאשם 4 לעשות על מנת שנאשם 1 יפעל למענו ויחוקק את החוקים הנדרשים על מנת להציל את עסקיו.

37. בניגוד לאמור בתשובת נאשם 1 לכתב האישום, האישום השני אינו עוסק אך בשאלה מדוע נאשם 1 לא הפסיק את השיח מיד כשקיבל הצעת שוחד כל כך מפורשת. אלא מדוע המשיך נאשם 1 לנהל עם נאשם 4 שיחות ארוכות ומפורטות שדנו בפרטי הצעת השוחד, גם אם לא התכוון לקדם את הצעת החוק; ומדוע עשה פעולות שמטרתן הצגת מצג בפני נאשם 4, לפיו יש אפשרות של ממש שיעשה שימוש בכוחו השלטוני על מנת לקדם חקיקה המיטיבה עמו. כפי שיוכח במהלך המשפט, התשובה לשאלה ברורה, והיא עולה מפיו של נאשם 1 עצמו בחקירה – המטרה הייתה השגת טובת הנאה אישית מהצעת השוחד שהייתה על השולחן.

38. חומר הראיות באמצעותו יוכח האישום השני, יתבסס בראש ובראשונה על הקלטת שתי פגישות בין הנאשמים 1 ו-4, מתוך שש פגישות. בהקלטות ניתן לשמוע במפורש את הצעת השוחד של נאשם 4, שמתנה "ברחל בתך הקטנה" בין טובת ההנאה לבין התמורה המבוקשת. בהמשך השיח המוקלט ניתן לשמוע את התנהלותו של נאשם 1, וניהולו המפורט של המשא ומתן על המתת. ראיות מרכזיות נוספות בכל הנוגע לאישום זה הם דברי שני הנאשמים 1 ו-4 לגביו. בנוסף נציג לבית המשפט את הפעולות שנעשו לפני הפגישות, אחרי הפגישות, וביניהן.

39. בנוסף להקלטות ולדברי הנאשמים, כתב האישום יוכח באמצעות עדים שונים שתומכים ומחזקים את התשתית הראייתית. בין היתר, יוצגו עדויות וראיות נוספות אשר ישפכו אור על הלך הרוח של נאשם 1 בכל הנוגע ליחסיו עם נאשם 4 ובעיקר, למשמעות הרבה שייחס נאשם 1 לאפשרות להגעה לעסקה עם נאשם 4, על תוצאות הבחירות; הבנתו של נאשם 1 על גבולות האסור בשיח שכזה - ובפרט בכריכה של טובת ההנאה בפעולה שלטונית מצדו.

האישום השלישי

40. האישום השלישי עיקרו בקבלת קו אספקה סדיר, במענה לבקשות ודרישות, של סיגרים יקרי ערך לנאשם 1, ובקבוקי שמפניה לרעייתו, בידיעתו של נאשם 1 ובזיקה לתפקידו.
- כפי שיוכח, במקביל לבקשות ולקבלת הטובין אף פעל נאשם 1 במסגרת תפקידו הציבורי לטובת ארנון מילצ'ין ועסקיו בשורה של עניינים.
41. באישום זה מואשם נאשם 1 בביצוע עבירה נוספת של מרמה והפרת אמונים. מעשה הפרת האמונים של הנאשם 1 באישום זה הוא רציף ונמשך על פני תקופה ארוכה, כאשר הוא מורכב משני ראשים - קבלת טובות הנאה משמעותיות ופעולות שלטוניות במצב של ניגוד עניינים. כל אחד מהראשים הללו בנפרד הוכר בפסיקה כהתנהגות שבנסיבות המתאימות יכולה להקים את העבירה של מרמה והפרת אמונים. באישום זה הם מצטרפים יחד לכדי פגיעה מצרפית קשה בערכים המוגנים בעבירה.
42. בפסק דינו של בית המשפט העליון בעניין אולמרט בפרשת קבלת מעטפות כסף מאיש העסקים טלנסקי, עמד בית המשפט על מצבים בהם עובד ציבור המקבל טובות הנאה מבצע עבירה של הפרת אמונים. בפסק דינו של בית המשפט בעניין שבס עמד בית המשפט על מצבים בהם עובד ציבור הפועל במצב של ניגוד עניינים מבצע עבירה של הפרת אמונים. בענייננו, כפי שפירט כתב האישום, נאשם 1 הפעיל את סמכותו לכל הפחות שלוש פעמים בתקופה הרלוונטית לאישום בעקבות פניות של איש העסקים המיטיב עמו, מילצ'ין, וזאת למרות ניגוד העניינים החריף בו היה מצוי בכל הנוגע לענייניו עקב הקשר האישי ביניהם ובעיקר עקב השטף הרציף של מוצרי יוקרה שזה הזרים לו ולמשפחתו.
43. אישום זה יוכח, ככלל, באמצעות עדים רבים שהיו עדים למתן טובות הנאה לנאשם 1 ורעייתו, ושהיו עדים לפעולותיו של נאשם 1 כעובד ציבור במצב של ניגוד עניינים.
44. **היקף** טובות הנאה שקיבלו הנאשם 1 ורעייתו יתבסס ברובו על מסמכים שיוגשו הן על ידי עובדיהם של מילצ'ין ופאקר, והן על ידי בעלי החנויות שמכרו את המוצרים שניתנו.
45. **מאפייני** הנתונה, באופן רציף ותדיר, בין היתר, באמצעות משלוחים, באופן נסתר וככלל בהתאם לבקשת נאשם 1 ורעייתו יוכחו באמצעות עדים שעבדו אצל אנשי העסקים מילצ'ין ופאקר ועל ידי מילצ'ין בעצמו.
46. פעולותיו של נאשם 1 כעובד ציבור יוכחו על ידי עדים רבים, הן מסביבתו של נאשם 1 והן מסביבת איש העסקים מילצ'ין שפנה אליו בעניינים אלה.
47. עוד יובאו ראיות בפני בית המשפט בנוגע לפעולות נאשם 1 להסתרת ניגוד העניינים בינו לבין מילצ'ין.

העדים וניהול המשפט

48. כמקובל בתיקים כלכליים רחבי היקף, הוכחת האישומים נעשית לרוב על בסיס תצריף הראיות כולן, ולא על בסיס ראיה אחת או עד כזה או אחר. כפי שהודענו לבית המשפט הנכבד אנו מתחילים בהבאת הראיות המבססות את האישום הראשון בכתב האישום, אולם יש לשים לב כי חלק מעדי התביעה יעידו על יותר מפרשה אחת.
49. חלק מעדי התביעה שיעלו על דוכן העדים אינם עדי תביעה קלאסיים; חלקם בעלי קרבה בדרגות שונות לנאשמים – קרובי משפחה, חברים או עובדים של הנאשמים. נוסף לכך, הסערה הציבורית האופפת את ניהול התיק בוודאי אינה פוסחת על העדים במשפט. הללו יודעים היטב שכל מילה שלהם על הדוכן מסוקרת באופן מסיבי. ברי, כי עובדה זו עצמה מוסיפה לכובדו יוצא הדופן של המשפט שלפנינו.

לפני סיום

50. פתחנו ואמרנו כי הכול שווים בפני החוק. כך בדין המהותי וכך גם בכל הנוגע לסדרי הדין. האתגר שעומד בפנינו בפרשת התביעה הוא להביא בפני בית המשפט הנכבד את הראיות להוכחת כתב האישום באופן פשוט, נהיר וככל האפשר נקי מרעשי רקע מיותרים.
51. המשימה המוטלת על כתפנו היא משימה נכבדה ומשמעותית, אולי יוצאת דופן בחשיבותה. מבוקשנו הוא לייצג את האינטרס הציבורי, הנפגע מהשחיתות השלטונית ולפעול לעשיית צדק ובירור האמת באמצעות הבאת תופעות השחיתות השלטונית שהתגלו בתיק זה לדיון והכרעה במקום הראוי לכך – בפני בית המשפט הנכבד. זו מטרתנו וכך נעשה.